

“....

CMK 280/1-d maddesinde, bölge adliye mahkemesinin, “İlk derece mahkemesinin kararında 289 uncu maddenin birinci fıkrasının (g) ve (h) bentleri hariç diğer bentlerinde belirtilen bir hukuka aykırılık nedeninin bulunması hâlinde hükmün bozulmasına ve dosyanın yeniden incelenmek ve hükmolünmek üzere hükmü bozulan ilk derece mahkemesine veya kendi yargı çevresinde uygun göreceği diğer bir ilk derece mahkemesine gönderilmesine,” karar vereceği düzenlenmiştir.

CMK'nın 289. maddesi ise “Temyiz dilekçesi veya beyanında gösterilmiş olmasa da aşağıda yazılı hâllerde hukuka kesin aykırılık var sayılır:

- a) Mahkemenin kanuna uygun olarak teşekkül etmemiş olması.
- b) Hâkimlik görevini yapmaktan kanun gereğince yasaklanmış hâkimin hükme katılması.
- c) Geçerli şüphe nedeniyle hakkında ret istemi öne sürülmüş olup da bu istem kabul olduğu hâlde hâkimin hükme katılması veya bu istemin kanuna aykırı olarak reddedilip hâkimin hükme katılması.
- d) Mahkemenin kanuna aykırı olarak davaya bakmaya kendini görevli veya yetkili görmesi.
- e) Cumhuriyet savcısı veya duruşmada kanunen mutlaka hazır bulunması gereken diğer kişilerin yokluğunda duruşma yapılması.
- f) Duruşmalı olarak verilen hükümde açıklık kuralının ihlâl edilmesi.
- g) Hükmün 230 uncu madde gereğince gerekçeyi içermemesi.
- h) Hüküm için önemli olan hususlarda mahkeme kararı ile savunma hakkının sınırlandırılmış olması.
- i) Hükmün hukuka aykırı yöntemlerle elde edilen delile dayanması.” şeklinde düzenlenmiştir.

Bu durumda, 280/1-d maddesinde belirtilen g ve h bentleri dışında olabilecek olan bozma nedenleri arasında yer alan ve hukuka kesin aykırılık sayılan hallerin hiç biri bozulan dosyamızda mevcut değildir.

İstinaf mahkemesi ise yasada yer almayan bir nedenle, yasaya aykırı olarak bozma kararı vermektedir. Ancak verilen bu karar kesin nitelikli olduğundan ve CMK 'nın 284/1 maddesinde yer alan “bölge adliye mahkemesi karar ve hükümlerine karşı direnilmez; bunlara karşı herhangi bir kanun yoluna gidilemez” şeklindeki hüküm nedeni ile mahkememizce direnme kararı verilememekte ve üçüncü bir merci önüne, tespit edilen yasaya aykırılık, taşınmamaktadır. Bölge adliye mahkemesinin hukuka açıkça aykırı bir kararına karşı mahkememizin bozmaya uymak dışında bir yolu bulunmamaktadır.

Esas Sayısı : 2019/33

Karar Sayısı : 2019/17

Her ne kadar bozma kararında Tavşanlı 2. Asliye Ceza Mahkemesinin 2018/629 Esas sayılı dosyasının birleştirilmesi gerektiğinden bahsedilmiş ise de, 2. Asliye Ceza Mahkemesinin iddianamesinde bahsedilen olay mahkememizde açılan iddianamede zaten anlatılmıştır. Bu sebeple CMK'nın 225. maddesi gereğince iddianamede anlatılan fiil hakkında mahkememiz iddia ile bağlı kalmadan CMK'nın 226. maddesi uyarınca karar verilebilecektir. Bu nedenle mahkememiz kararının bozulmasına sebep teşkil etmemektedir. Başka bir mahkemede aynı nedene dayalı olarak mükerrer bir davanın görülmekte olması halinde ise CMK'nın 223. maddesinde yapılacak işlemler düzenlenmiştir. Bu sebeple davaların birlikte görülmesinde bir zorunluluk bulunmamaktadır.

Mahkememiz Bölge Adliye Mahkemesine karşı haklılığını ileri sürememekte ve istinaf mahkemesi kararının hukuken denetlenmesini CMK'nın 284/1 maddesi nedeniyle sağlayamamaktadır.

Anayasanın 9. maddesinde; yargı yetkisi Türk Milleti Adına Bağımsız ve Tarafsız mahkemelerce kullanılır hükmü bulunmaktadır.

Anayasanın 138. maddesinde; hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar. Anayasa, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi karşı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir veya talimat veremez, genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz hükmü bulunmaktadır.

Anayasanın 140. maddesinde; hakimler, mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimliğin teminatı esaslarına göre görev ifa ederler hükmü bulunmaktadır.

CMK'nın 284/1 maddesinde yer alan engel nedeni ile yerel mahkemeler, Bölge Adliye Mahkemesi karar ve hükümlerine karşı direnememektedir. Bu sebeple Bölge Adliye Mahkemesinin kararının hukuka açıkça aykırı olmasına rağmen, yerel mahkeme bu karara uymak zorunda kalmaktadır. Bu durum ise; hakimın vicdani kanaatine göre verdiği kararın, hukuka, kanuna ve Anayasaya uygun olduğunu ileri sürebilmesine engel olmakta ve hakimın bağımsızlığı ilkesine, hiçbir mercinin, mahkemelere ve hakimlere tavsiye, talimat, telkin veremeyeceği ilkelerine aykırılık oluşturmaktadır.

Zira mahkemeler kendilerine istinaf mahkemelerince telkin edilen kanaati, bu hususu üçüncü bir merci önüne taşıma imkanı olmadan, taşımaya mecbur bırakılmaktadır. Mahkemelerin hangi vicdani kanaate sahip olması gerektiği kendilerine dayatılamaz. Mahkemelerin vicdani kanaatleri, merkeze bağlı bir şube mesabesindeymiş gibi merkez hangi kanaati ön görmüş ise ona uymaya zorlanamaz. Aksi durum Anayasaya aykırılık teşkil etmektedir.

Yerel mahkemenin direnme kararı verebilmesi halinde ortak yetkili üst bir kurulun ihtilafa düşülen konuda ihtilafı sonlandırıcı karar vermesinin önü açılacaktır. Nitekim Yargıtay kararlarına karşı yerel mahkemelerin direnme hakkı vardır. Yargıtay Genel Kurulunca ihtilafın hukuk alemindeki çözümü yapılmaktadır.

Hukukun gelişimi ise; yerel mahkemenin istinaf mahkemesi gibi düşünmediği hususları, gerekçeleri ile açıklayabilmesinin önünün açılması ile mümkün olabilecektir.

Yerel mahkemeler bağımsızdır. Hakimler vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler, bu ilkeler Anayasal güvence altına alınan olmazsa olmaz ilkelerdir. Hakimler düşünmediği ve

Esas Sayısı : 2019/33

Karar Sayısı : 2019/17

inanmadığı bir kararı vermeye direnme hakkı olmadan zorlanamaz, hareketsiz bırakılamaz. Ortak yetkili üst bir merciye ihtilafın halledilmesi konusunda dosyanın tevdi edilmesi hakkından mahrum bırakılmaz.

Bu nedenle CMK'nın 284/1. maddesi, Anayasaya açıkça aykırı olduğundan Anayasanın 152. maddesi gereğince iptali için Anayasa mahkemesine başvurma zarureti hasıl olmuştur.

SONUÇ VE İSTEM :

Yukarıda arz ve izah edilen gerekçelerle CMK'nın 284/1. maddesi, Anayasaya açıkça aykırı olduğundan, Anayasanın 152. maddesi gereğince İPTALİNE karar verilmesi, mahkememizin 05.03.2019 tarihli tensip kararı uyarınca, arz ve talep olunur.”